

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Sectio IV. De Vitiis, quæ contingere possunt in formâ Mandati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

XIX. Nisi sit de illis Personis, à quibus non debet exigi de Jure Mandatum. *ibid.* §. ult. *Circa illas Personas Vide GLOSSAM in verbo Exigi.*

SECTIO IV.

De Vitiis, quæ contingere possunt in Formâ Mandati.

I. Propter modicum defectum non vitiatum Rescriptum, cum ex Præcedentibus & Subsequentibus possit cognosci Mandatoris intentio. *GLOSSA.*

II. Propter defectum syllabæ vel litteræ non vitiatum Rescriptum. *GLOSSA Verbo non deerat. fin.*

III. Rescriptum Apostolicum, pro eo, quod in hæc dictione, *Spoliarunt*, hæc figura, O, deest, asseritur vitiosum: Mandamus, quatenus, hoc non obstante, in negotio ipso præviâ ratione procedas. *De fide Instrumenti. Cap. Ex parte. §. Quia LIB. II. DECR. TIT. XXII. Cap. II. Vide in Integrâ.*

IV. Propter abrasionem in narratione facti, Litteræ judicari non possunt falsæ, nec etiam haberi suspectæ. *De fide Instrumenti. Cap. Ex Litteris. §. dicimus. LIB. II. DECR. TIT. XXII. Cap. 3.*

V. Paucarum litterarum raturæ nequaquam Sapientis animum in dubitationem inducere debent circa falsitatem vel suspicionem Litterarum Apostolicarum. *De Crimine falsi. Cap. Ex conscientia. LIB. V. DECR. TIT. XX. Cap. 9. quod est ultimum.*

VI. Rescriptis Apostolicis, quæ manifestum continent in Constructione peccatum, fides non debet adhiberi. *De Rescriptis. Cap. Ad Audientiam. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 11.*

VII. Rescriptum nihil valer, & est irritandum, si aliqua Notoria defint in eo. *DIST. X. Cap. 4. Optatum GLOSSA colligit Verbo Minus.*

VIII. Quisque sic Litteras Apostolicas studeat intueri tam in Bullâ, Filo, & Charta, quàm in Stylo, quod veras pro falsis vel falsas pro veris, modo aliquo non admittat. *De Crimine falsi. Cap. Quam gravi. LIB. V. DECR. TIT. XX. Cap. 6. fin.*

IX. Falsitas Litterarum Apostolicarum, vel in modo Dictaminis, vel in formâ Scripturæ, vel qualitate Chartæ cognoscitur. *De Crimine falsi. Cap. Licet §. illos. LIB. VI. DECR. TIT. XX. Cap. 5.*

X. Item diligens Indagator falsitatem poterit intueri, vel in adjunctione Filorum, vel in Collatione Bullæ, vel motione, vel obtusione; præsertim si Bulla non sit æqualis, sed alicubi magis tumida, & alibi magis depressa. *ibid.* §. ult. *In cæteris*

XI. Quoties aliqua Scripta sub Nomine Papæ destinata, redarguenda videntur falsitatis, nulla eis adhiberi fides debet. *De Crimine falsi. Cap. Super eo. LIB. V. DECR. TIT. XX. Cap. 2.*

XII. Præsumi non debet, quod pro Litteris de simplicij Justitiâ, fraudem Quis commiserit falsitatis. *De Crimine falsi. Cap. Accedens. LIB. V. DECR. TIT. XX. Cap. 8.*

XIII. Is, qui præsentaverit Litteras falsas, retineri debet diligenter. *ibid.* Cap. Super eo. *fin.* seu Cap. 2.

XIV. Super vitia falsitatis Litterarum, quas in Sede Apostolicâ Quis reportavit, per Censuram Ecclesiasticam compelli debent Testes veritati testimonium perhibere, si se gratiâ, odio, vel timore subtraxerint. *De Testib. cogendis. Cap. Cum contrâ. LIB. II. DECR. TIT. XXI. Cap. 9.*

XV. Qui Litteris non usus est, postquam falsas eas esse cognovit; puniri non debet: &, si punitus fuit, in eundem statum restitui debet. *De Crimine falsi. Cap. Accedens. LIB. V. DECR. TIT. XX. Cap. 8.*

XVI. Quod per Litteras falsas mandatum fuerit, non debet observari. *ibid.* Cap. Super eo. *med.* LIB. V. DECR. TIT. XX. Cap. 2.

XVII. Si quæ Beneficia personalia sine Die & Consule fuerint deprehensa, autoritate careant. *CAUS. XXV. QUÆST. II. Cap. 16. Dicenti. §. 7. in Subjèctis à GRATIANO Legibus.*

XVIII. Ordo Scripturæ, seu error Scribentis, aut Verborum transpositio, sequenda non est contrâ Jus

Commune. *De Rescriptis. Cap. Causam. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 18.*

XIX. Si Quid occasione illius erroris attentatum fuerit in præjudicium alterius Partis, revocari debet. *ibid.*

SECTIO V.

De modo, quo Rescripta Apostolica diriguntur, & quid operetur Narratio Papa.

I. Stylus ubilibet Litterarum Apostolicarum & Aliarum, quæ ab eâ emanant in tantum pro Lege servatur, ut Litteræ præter Stylum expeditæ falsitatis suspicionem non careant. *Bulla XXIV. SIXTI. IV. Quoniam Nonnulli. §. 3. An. 1484.*

II. Apostolica Sedes consuetudinem in suis Litteris hanc tenet, ut Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, Fratres appellet; Cæteros autem Reges, Principes, vel alios cujuseumque Ordinis, Filios appellet. *De Crimine falsi. Cap. Quam gravi. LIB. V. DECR. TIT. XX. Cap. 6. Vide GONZALEM in Commentario.*

III. Falsæ sunt Litteræ Episcopo præsentatæ, in quarum Salutatione, *Dilectus in Christo Filius* vocatur. *ibid.*

IV. Cum uni tantum Personæ Papæ Litteræ diriguntur, nunquam ei loquitur in Plurali; ut *Vos sive Vestri*, & his similia in ipsis Litteris apponantur. *ibid.*

V. Si quem Summus Pontifex sub Titulo cujuslibet Dignitatis ex certâ etiam scientiâ Verbo Constitutione, vel Litteris nominet, seu quovis alio modo tractet; per hoc in Dignitate illâ ipsum approbare non intelligitur, aut quicquam ei tribuere novi juris. *CLEMENTINA Si Summus. De Sent. Excom. §. similiter seu CLEMENTINARUM LIB. V. TIT. X. Cap. 4. quod est ultimum.*

VI. Quod mandatur Capitulo, intelligit mandari Cuilibet de Capitulo, ita ut, qui tempore Litterarum erat v. g. Archidiaconus, & Canonicus, possit, postquam factus est ejusdem Ecclesiæ Episcopus, Rescriptum Capitulo directum executioni demandare ac Beneficium conferre. *De Rescriptis. Cap. Eam te. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 7.*

VII. Verba Narrativa Rescriptorum Papalium, quibus Papa se fecisse aliqua pacta, excommunicasse, suspendisse, resignationem Beneficii alicujus recepisse narrat; & super quibus ejus Gratia & intentio fundatur, plenam fidem faciunt in Judicio. *CLEMENTINARUM De Probationibus. Cap. Litteris. LIB. II. TIT. VII. Cap. 1. Et un. Non recipitur in Galliâ, Pragmatica Sanctio & Concordata commonent.*

VIII. Vices, non Loco, sed Personæ Papa tribuit, cum de subsequenti conversatione præsumit ex transactâ vitâ. *de Præsumptionibus. Cap. Mandata. In integrâ. fin. LIB. II. DECR. TIT. XXIII. Cap. 6.*

IX. Si aliquando fortè contigerit, quod eis, qui autoritate Apostolicâ sunt Excommunicationi subjeti, Litteræ Apostolicæ cum Salutationis alloquio destinentur; non propter hoc Excommunicationis credatur Sententia relaxa: cum per ignorantiam, vel negligentiam, aut occupationem nimiam, vel etiam per subreptionem contingat, hujusmodi Litteras impetrari. *De Sent. Excom. Cap. si aliquando. LIB. V. DECR. TIT. XXXIX. Cap. 41.*

SECTIO VI.

De Variis Clausulis, quæ in Rescriptis apponi solent.

I. In Apostolicis Litteris intelligenda est hæc Condicio, etiamsi non apponatur, *Si Preces veritate nitantur. DE RESCRIPTIS. Cap. Ex parte LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 2. §. verum.*

II. Per Clausulam Generalem in Rescripto, quo Causa committitur, *adversus talem & quosdam alios super tali negotio & quibusdam aliis*, Delegatus non potest jurisdictionem exercere, antequàm exprimantur Personæ vel Res. *De Rescriptis. Cap. Pastoralis. §. Quoniam. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 14.*

III. Per Generalem Clausulam, *Quidam alii*, quæ in Litteris Apostolicis inferitur, ultra Tres aut Quatuor